

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto III.

V Celovci 25. septembra 1884.

Št. 18.

Naš deželni zbor

se je prvič zbral 22. t. m. Po slovesni službi Božji v cerkvi sv. Duha podali so se poslanci v zbornico. Na predsedniški stol se je vsedel novi deželni glavar dr. Erwein. To je mož, sicer liberalen, pa mirnega in krotkega srca in zna tudi nekaj slovensko, ker je en čas v Ljubljani študiral. Pričakujemo od njega, da bo obravnave vodil čisto nepristransko.

Po navadnih nagovorih g. glavarja in g. deželnega predsednika začelo se je posvetovanje. Najprej so se potrjevale volitve. Ker ni bilo nobene pritožbe, potrdile so se vse volitve. Škoda, da pri tej priložnosti ni omenil nobeden poslanec, kako slabo so se v nekterih občinah razglasile volitve. Nekterim posestnikom se ni naznanil niti dan volitev; drugim se je dan naznanil, ne pa tudi ura. Tudi to ni prav če se volitev opravi kar v par minutah; tisti, ki nekaj minut pozneje pridejo, pa ne smejo več voliti. Vsaj eno uro bi se moralo počakati, da se zberejo volilec iz raznih vasi. Tudi naj bi volilni komisarji gledali na to, da se ohrani mir in red v volilni sobi, da ne bi nekteri prenapetneži vmes kričali, in da ne bi smeli zmirjati volilcev nasprotnne stranke. — Zdaj tedaj, ko so poslanci potrjeni, začne se pravo delovanje.

Deželnim poslancem dela ne zmanjka, ako hočejo prav umeti in izpolnovati svojo dolžnost. Poslanci so voljeni za to, da bi razodevali želje in potrebe ljudstva, in da bi dajali dobre postave v korist celi deželi. Posebno tri reči so, ktere bi mi radi na srce položili našim poslancem, in sicer: 1. Pomagati se mora kmečkemu stanu; 2. zboljšati se mora naše šolstvo; 3. zmanjšati se morajo deželni stroški.

Po vseh deželah so že spoznali, da sedaj veljavne postave niso na korist kmečkemu stanu, da mora kmet omagati pod neznoznimi plačili, ako mu kmalo ne dojde pomoč. Kmečki stan je pa prvi stebler države; ako se ta podere, pade vse na kup in nastala bi strašna zmešnjava. Koroški kmet je z davki, deželnimi dokladami in šolskimi stroški že tako obložen, da mu ni para pod našim cesarjem. K temu pa pride še druga žalostna prikazen. Dolgovi, velika pláčila, slabe letine in druge nesreče prisilijo marsikterega kmeta, da mora svoje posestvo prodati, ali pa mu ga prodajo po sili. In kaj se zgodi s takimi posestvi? Grajščaki in drugi bogataši kupujejo kmetije in delajo velika, obširna posestva, ki ljudstvu niso v srečo; po gorah pa zapuščajo njive in travnike, in nasadijo po njih smereke, jelke in mecesne. Kjer so poprej stanovali ljudje, bodo odslej spet volkovi in medvedje,

kakor nekdanj. Menj pa ko je obdelane zemlje, menj se pridela živeža, menj ljudi zamore živeti v deželi. Koroška tako že ni preveč obljudena; če bodo pa iz njiv in travnikov naredili gojzde, potem še ti ljudje ne bodo mogli več živeti v deželi; ljudstvo bo prisiljeno, podati se v druge kraje, Koroško pa prepustiti divji zverini. Tako gospodarijo pri nas liberalni bogataši!

Kako pa je s šolami? Po celi deželi, med Nemci kakor med Slovenci, je le en glas, da je šolsko breme prehudo, da šole ne donajajo toliko dobička, kolikor požrejo denarjev. Zraven velike šolske doklade treba je plačevati za šolske stavbe. Otroci pa po osem let posedajo v šoli, se navadijo postopanja in lenobe; med tem pa morajo kmečki starši tuje ljudi imeti in drago plačati, da jim pasejo živino in opravljajo tista dela, ktera so opravljali sicer domači otroci. Še huje ko Nemce, zadene pa šolsko breme Slovence; kajti nemški otroci se v šoli vsaj nekaj naučijo, ker se podučujejo v maternem jeziku; slovenski otroci pa se nič ne naučijo tam, kjer je šola čisto nemška, kakor v Celovski okolici; ali pa le malo tam, kjer je poduk na pol nemšk, na pol slovensk. Nemci se toraj še lahko tolažijo: „Če je šolsko breme hudo, se pa otroci vsaj nekaj naučijo“; Slovenci pa te tolažbe nemajo, ker si morajo reči: „Šolsko breme je hudo, in po vrhu nam šola donaja le malo dobička.“

Deželni zbor pa bi moral tudi na to obračati svojo skrb, da se vendar enkrat znižajo deželni stroški, da ne bodo deželne doklade toliko visoke.

Ali bo pa naš deželni zbor vse to tudi storil? Mi imamo le malo zaupanja do njega. Le malo peščico poslancev imamo, ki se bodo potegovali za Slovence in za kmete. Večinoma so volili nemškutarje in liberalce. Bojimo se, da bodo ti vsi vlekli z liberalno gospôdo, katera se toliko zmeni za kmečke težave in potrebe, kakor za lanski sneg. Če pa naši konservativni poslanci že ne bodo nič opraviti zamogli, toliko jih pa že poznamo, da se bodo krepko potegovali za nas, da se nasprotniki vsaj s tem ne bodo mogli izgovarjati, da niso vedeli, kaj mi želimo in tirjamo.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Sprejemne preskušnje na latinskih šolah.) Letos se je oglasilo 105 učencev za prvi razred latinskih šol v Celovcu. Med temi pa jih je 18 padlo pri preskušnji. Da ta nesreča prav rada zadeva Slovence, to je naravno,

ker znajo premalo nemško, in ker tudi v drugih predmetih niso tako izurjeni, kakor nemški učenci, katerim se vse razlaga v maternem jeziku. Tako je letos padel sin nekega slovenskega učitelja, akoravno se je šolal na četverorazrednici na Bistrici, katero vodi sam okrajni šolski nadzornik Valentinič. Padel je tudi neki slovenski učenec iz Št. Štefana, ki je hodil v trdo nemško, mestno štirirazrednico v Velikovecu, katero vodi okrajni šolski nadzornik Artnak. Tukaj se vidi, da se slovenski otroci v trdo nemških ljudskih šolah ne naučijo zadosti ne slovensko, ne nemško. Veliko bolje bi bilo, ko bi bil poduk iz začetka slovensk in bi se z nemščino začelo še le pozneje.

Nekteri tudi mislijo, da sprejemne preskušnje niso na svojem mestu. Če otrok iz dežele prvokrat stopi pred čisto neznan, mestne izpraševalce, se prestraši in ne vé prav odgovarjati; tudi je morda v počitnicah mnogo pozabil. Bolje bi bilo tako, kakor je bilo nekdanj v navadi. Učenci naj bi se pustili nekaj tednov v prvem razredu, da bi se nove šole in učencov privadili, da bi svoj duh predramili in zbrali, ter da bi si v spomin poklicali to, kar že znajo. Čez pet ali šest tednov bi se ložej spoznati dalo, kateri otrok je za gimnazijo goden in kateri ne.

Iz Št. Ilja. (Ločimo se od Vrbe!) Št. Ilj spada pod Vrbsko občino. To je pa nam v veliko nadlogo. Dve uri ima hodá, kdor ima kaj opraviti pri županstvu. Pol dneva gotovo zamudi; če mora čakati, pa še celi dan. Se ve da se pri taki priloznosti zmirom nekaj zapravi. Lahko bi občinski služabnik marsiktero pismo ali sporočilo prinesel kmetu na dom. Naš sluga pa je tak gospod, da nam kar zaukaže „pridi ti ta in ta dan k županu!“ Naši kmetje so tako boječi in tako malo poznajo svoje pravice, da je še tisti njih gospod, kterega sami plačajo, da bi njih služabnik bil. Če pa kaj na dom prinese, zahteva posebno plačilo za pot. On je tako mogočen, da kar pravi „mi bomo to storili,“ ali „tega mi ne bomo storili“, kakor bi bil on sam župan in občinski odbor v eni osebi. Samo kedar pride o veliki noči po klobase, ne reče „za nas“, ampak „za mene“. Še nekaj nam ni prav. Povsod delajo brambe pri Dravi, samo v Diščicah ne, kjer je nevarnost največa. Zato za nas najbolje kaže, da se ločimo od Vrbe in naredimo v Št. Ilji svojo lastno občino. To bi nam najbolje ugajalo, in sicer 1. bi bili sami Slovenci skupaj brez nemškutarjev in naš župan bi lahko pisal po slovensko, da bi vsaki kmet razumel, kaj mu župan piše; 2. bi imeli menj plačil, ker bi župan pri mali občini lahko sam opravil pisarije, služabnika pa bi dobili za manjšo plačo, ker bi tudi menj opraviti imel; 3. kmetje bi imeli župana kar pri roki. Vsak mora tedaj spoznati, kako dobro bi bilo, ko bi se mi ločili od Vrbe. Nekteri sicer mislijo, da nemamo pripravnega moža za župana, ker vedno tako slišijo, da mora biti župan nemškutar in da mora nositi gosposko suknjo. Jes pa mislim, da je za župana najboljši kmet in dober Slovenec, ker tak pozna kmečke rane in težave sam iz svoje skušnje in se bo za kmeta potegnil, kjer bo le mogel.

Iz Sveč. (Nova meša.) Vsi se veselimo lepe svečanosti, ki jo bomo imeli dne 28. t. m. gosp. O. Oton Einspieler bodo namreč peli novo

mešo v naši farni cerkvi sv. Lamberta. Šest duhovnov Einspielerjev bode takrat pred oltarjem; to so sinovi treh bratov, namreč oč. gg. Andrej Einspieler sen. profesor in duhovni svetovalec; Lambert Einspieler, stolni korar v Celovcu; Janez Einspieler, župnik v Ukvah; Andrej Einspieler jun., župnik v Slov. Plajberzi; Gregor Einspieler, mestni kaplan v Beljaku; in novomešnik Janez zdaj Oton Einspieler, frančiškan. Duhovna mati bode g. Marija Einspieler, sestra g. profesorja E.; duhovni oče pa bo g. Jožef Sucher p. d. Šemnjak v Podgorjah. On je bil že 7 krat, in zdaj bo 8 krat duhovni oče. Naj bi tudi g. novomešnik, najmlajši duhovnik iz te spoštovane in domoljubne rodovine hodil po stopinjah njegovih starejših sodomnikov, potem se sme veseliti cela slovenska domovina tega dne, ko je dobila novega rodoljubnega, za čast Božjo in blagor ljudstva vnetega mešnika! Bog daj svoj blagoslov!

Iz Bistrice. (Šola v Bilčovsu.) Neki mož iz Vesce mi je tako tožil: „Vse naše pritožbe zavolj šol so zastoj. Gospod deželni predsednik so menda rekli v deželnem zboru, pa tudi v Črni, kakor smo v „Miru“ brali, da mora biti vsaj začetni nauk v maternem jeziku. Ko bi gospod predsednik prišli v našo šolo v Bilčovsu, bi se lahko prepričali, da se pri nas to ne godi. Iz začetka nekaj tednov pokažejo otrokom slovenske črke, potem je pa skozi sedem let večidel vse nemško. Jes imam dva otroka v šoli, pa nobeden nič ne zna, ker nemškega poduka ne zastopita. Spisali smo že enkrat pritožbo, pa ne vemo, kje je obležala? Nemara leži celó v pisarni g. župana, ki je bil nekdanj vnet Slovenec! Kdo ga moti, da tožbe ne da naprej?“

Iz Borovelj. (Nova meša.) Čudno se mi zdi, ker je več dopisovalcev v našem kraju, da nihče ni prijel za pero in popisal velike slavnosti, ki je pri nas bila dne 10. avgusta. Nismo še videli Borovljanci toliko ljudi zbranih, kakor ravno ta dan, ko so prečastiti gospod Šimen Čemar brali prvo sv. mešo pri sv. Jožefu. Pri krasnem vremenu je k tej lepi svečanosti prišlo naših pobožnih Slovencev nad 5000. Nova meša bila je od zunaj, pridiga tudi od zunaj. Prečastiti gospod glinjski župnik Cvetko Isop so tako lepo pridigovali, da so nas njih lepe besede ganile do solz. Spominjali so se gospod velikega daru Božjega, da si je Vsegamogočni zbral tudi njega kot pastirja za svoje ovčice; spominjali so se njegove matere (udove) in njegovih dobrotnikov g. Merlinovih iz Celovca, kakor tudi vseh svatov. Tudi prečastite duhovščine prišlo jih je 7, med njimi velespoštovani gospod dekan M. Ambrož iz Kaple pri Dravi. Bog pozivi našega slovenskega primicijanta, da bi mu Vsegamogočni dodelil zdravje in srečo. Naj bi gospod novomešnik delal dolgo let v večno in časno srečo slovenskega ljudstva.

Iz Golšovega pri Žihpoljah. (Vražje in babjeverstvo.) V Škofijski fari pod Jerbergom je neki mazač in vražar, ki ljudem prerokuje, kdo je kterega okradel ali mu naredil kako škodo. Ljudje so še zmirom tako neumni, da ga hodijo prašat za svet. Pri nas so otroci nekemu posestniku porezali zeljnate mladike. Oče tistih otrok je bil celo pripravljen škodo poplačati. Posestnik pa

je bil med tem časom pri mazaču, in ta ga je tako podučil, da je posestnik obdolžil čisto nedolžnega človeka, češ, da mu je on porezal mladike, čeravno se je že vedelo, da so to storili otroci. Tako trdno zaupanje imel do vražarja. Zdaj je pa tisti mož tožil na žaljenje časti; posestnik, ki ga je dolžil poškodbe, bil je obsojen, pa je menda tožbo naprej gnal. Take zdražbe dela ta vražar. Kdaj bo ljudi vendar srečala pamet?

Iz Št. Lipša pri Doberlivesi. (Obresti.) Najhujšo butaro je naložil delavnemu ljudstvu, kdor si je prvi izmislil obresti ali činže. Bili so časi, ko je sosed na sosedu dobil posojilo brez vsakih obresti. Takih sosedov pa je zdaj le še malo. Eni se izgovarjajo, da nimajo, drugi pa res nimajo. Zdaj se posojilo pa le težko dobi in le za visoke obresti. Ljudje v mestih ne vrjamejo, kako težko mora majhen kmet ali bajtar zaslužiti denar za obresti. Če je dolžen 500 gld. vrže to po 6 od sto že 30 gld. na leto; za teh 30 gld. mora pa že dva meseca delati. Kje so pa potem davki? Zemlja le malo nese; tak siromak si mora obresti pri ustih pritrirati. Kmetije z dolgovi obkladati, se pravi, jih končati. Le tak kmet, ki ima zraven še kaj kupčije, jih zmore. Če jih pa ne zmore, rastejo dolgovi in boben zapoje.

Iz Poreč pri Velikoveu. (Požar.) 31. avg. o polnoči je pri nas pogorelo posestvo Riepelnovo. Cela ves bila je v veliki nevarnosti. Požarna straža iz Šmarjete je dobre pol ure daleč brž prihitela na pomoč. Plamen je švigal na desno in levo, in že ste začeli goreti sosedni strehi, Štraserjeva in Blažejeva. Pogumni in srčni stotnik Janez Hermeter pa je ogenj na teh strehah kmalo pogasil. Menda se je še nekoliko udaril, ko je skočil s strehe. Temu gospodu in celej požarni straži Šmarješki izrekamo toraj najlepšo in najsrčnejšo zahvalo.

Iz Št. Vida v podjunski dolini. (Novi zvonovi.) Redko slovesnost smo pri nas imeli na angeljsko nedeljo. Č. g. prošt in dekan Dobrolski Fr. Viconik (Bizovnik) so nam blagoslovili tri nove zvonove, ktere je ulil Denzel v Mariboru. Največi tehta 20 centov, srednji 631 funtov, mali pa 231 funtov. Po obliki in po glasu so izvrstni, donijo tako, da mora geniti vsako srce. Darežljivi farmani so potrebnih 3000 gld. za zvonove nabrali v kratkem času. Ostalo bo še nekaj za svetilnico v cerkvi, za strelvod in druge naprave. Posebno veliko so dali botri in tete; njih imena so ulita v zvonove. Tete so dale samo za vence 48 gld. Sred vesi je bil lep slavolok z napisom: „CastitLIVEMV gospoDV proštV FrancetV VICOnIk.“ (Velike črke dajo soštete letnico 1884.) Vse je bilo v zastavah, še v zvoniku ste viseli cesarska in narodna (slovenska). Prišlo je k tej slavnosti 8 duhovnikov in veliko ljudstva od blizu in iz daljave. Pridigovali so gosp. prošt sami; veliko mešo pa so peli gosp. primicijant L. Pazdera. Vsa fara je vesela novih zvonov. Naj pojejo Bogu v čast in ljudem v spodbudo!

Iz Pliberka. (Naše razmere.) Med korškimi mesti je Pliberk še najbolj slovensk, čeravno se je pri zadnjem številjenji l. 1879 upisala večina mešanov za Nemce. V krajnem imeniku, ki ga je izdala statistična komisija na Dunaji, bemo namreč, da je v Pliberku 913 Nemcev in le 170 Slovencev. Kdor pa Pliberk pozna, se mora

temu le smijati. Če je v Pliberku toliko Nemcev, čemu so pa potem pridige v cerkvi slovenske? To je res, da pri županstvu in povsodi drugod zvonec nosi nemška stranka in ta se tako obnaša, kakor bi ne bilo ne v mestu, ne v okolici nobenega Slovenceva. Kjer gre za nemško slavo, za nemški šulferajn, za nemške „gesangvereine“ itd. tam so naši mestni glavarji vsi vneti in polni ognuja. Od slovensčine pa nočejo nič slišati. To zamorejo pa le zato uganjati, ker je Slovenec krotka in potrpežljiva duša. Pliberčani pa živijo vendar le od slovenskih kmetov. Če bi ti ne zahajali v mestne prodajalnice in gostilnice, kje bi potem mestjani iskali svoj živež in dobiček? Veliko bolj lepo in pametno bi bilo, ko bi Pliberčani podpirali slovensko stransko; prvič zato, ker živijo od Slovencev, drugič pa zato, ker so sami večidel slovenske krvi. Če kdo za silo lomi nekaj nemških besed, zato še ne more reči, da je Nemec.

Nedavno je nekdo pisal iz Kaple, kako nevoljni so tam na tisti vodovod ali železno kačo, ki je požrla in še požira toliko denarja. Enaka se godi nam Pliberčanom. Naš vodovod velja celó dvanajst tisoč goldinarjev. Govori se, da je neki laški gospod svetoval našim mestnim očetom, naj bi vodovod drugače napravili. S tem pa se je bojda našim liberalcem hudo zameril. Ti ljudje so namreč hudo občutljivi in imajo le sami sebe za modre. Da pa s svojim obnašanjem žalijo slovenske prebivalce, za to jim še mar ni, ker mislijo, da Slovenca ne sme nič boleti. Slovenec je menda le za to ustvarjen, da dela in trpi pa plačuje. Vsi mestjani pa niso teh misli; zadnja volitev je pokazala, da jih je že precej takih, ki se ne sramujejo svojega slovenskega rodu, ampak se ga oklepajo z ljubeznijo. To je zdrav kvas za boljše čase podjunskim Slovincem.

Iz Vojnika. (Živel slovenski Vojniški trg!) 21. den avgusta si pokazal, da stanujejo v tebi vrli, pošteni Slovenci. Imel si do sedaj zavolj nekaj privandranih posilinemcev sicer nemško lice in nemčurji so te tako krstili, — ali čvrsti domačini, korenina našega slov. trga, so ti krinko nemčursko izpod lica potegnili. Akoravno so si junaki nemčurski veliko prizadevali, si vendar vse napade srčno odbil! Od jutra do mraka po hišah letali, sladko govorili in obetali, žugali in s pestmi protili so liberalni posilinemci slovenskim volilcem, — ali vse je bilo zastonj. Med tem, ko po jutrih ti liberalci navadno dolgo v svojih mehkih posteljah ležijo, so na dan volitve na vse zgodaj vstali, ter hodili od lope do lope volilce slovenske obdelovati. Ko je prišla volitev, kako čudno so na večino slovensko gledali. Na obeh si jim bral, kako so bili poparjeni. Le enega slovenskega volilca so v komisijo vtaknili, ker se jim je zadej pri volilcih slovenskih nevaren zdel — vsi drugi so pa bili taki, da so le za nemštvo goreli. Čuj pa ves slovenski svet! vkljub vsemu pritisku smo v Vojniku Slovenci zmagali — ne palice, s kterimi so grozili — ne kočije, koje so razpošiljali — nič ni pomagalo — Slovenci Vojniški smo zmagali in ta dan bo zapisan v zlate bukve Vojniškega slovenskega trga! — Ko je šlo že h koncu volitve in so liberalci in „šulferajnarji“ pred seboj gledali sramotni propad, so silno otožni postali. G. Cotel, ki je svoje dni v Žavcu v slovenski srajčki okolj kovačnice

skakal, slovenske matere sin, ki še nemške besede znala ni — je same jeze pihal, semtertje letal in zelen postal kot kušar; smilil se je nam, pa kaj, ko mu nismo mogli pomagati. G. Hostonski, Vojniški „dohtar“, in njegov pajdaš g. Kupnik, obedvema „gliha“ — sta bila tako poparjena, da sta se hitro poskrila. Tu imate sad, vi Vojniški posilinemci, ki ste lansko leto slovenske maje šli po noči podirat — vi ste večidel pomagali, da so Vojniški Slovenci iz narodnega spanja se prebudili. Tožili ste slovenske dijake in jih črnili. Kopali ste jamo Slovincem, pa ste sami globoko v njo padli. Prav se vam godi! Vojniškim vrlim Slovincem pa kličemo trikratni „Živio“! Pokazali ste, da na slovenski zemlji živite, da ste sinovi poštenih slovenskih staršev! Živel slovenski Vojniški trg, živeli pošteni Vojniški slovenski volilci, živel pa mnogaja leta še g. Vratarič, ki je vsekal smrtno rano Vojniškemu nemčurstvu!

Od Save. (Naša volitev.) Sprejmi, ljubi „Mir“, te vrstice, da bodo zvedeli še Korošci, kako se je volilo pri nas. Slovenci so nam rekli, naj volimo gospoda Jermana, nemškutarji pa so nam ponujali prejšnjega poslanca Žnideršiča, ki je rojen Slovenec, pa vleče z nemškimi liberalci. Tako se je vnel hud boj. Gospod Žnideršič je bil zmirom dobre volje, ker ima dosti prijateljev po deželi; zato je za gotovo mislil, da bo spet voljen. V Brežicah je bilo vse njegovo; na Bizeljskem je imel g. župana in vse svetovalce; v Kopeljih g. župana Sorčiča, kateri je pri nemškem šulferajnu, in g. nadučitelja Kramerja. Ta je gotovo iz Vitenja doma, kjer šulferajn svoj sedež ima! Tudi v Dobovi je imel prijateljev v petih občinah; to so večidel taki, ki na cesto šuto vozijo. Tudi na občino Zakot je mislil, pa vrli župan Drugovič mu je fige pokazal. Po Artičih se je sam okoli vozil in možé nagovarjal na svojo stran, pa ni nič opravil. V Globokem so za njega delali občinski sluga Ogorce, potem Radanovič in Hotko. Slovenski kmetje pa niso poslušali teh agentov, ampak so izvolili za volilna moža dva zanesljiva Slovence, g. Ureka in g. Gregoreviča. V Pišcece si pa nemškutarji niso upali. Tudi v Bojni je vse narodno. Na dan volitve 19. avg. stopili so Slovenci na desno, nemškutarji pa na levo. Naš kandidat g. Jerman je dobil 93 glasov, g. Žnideršič pa samo 23. Nemškutarji so zginili, kakor kafra; mi Slovenci pa smo se zbrali v neki gostilnici, kjer nas je pozdravil naš novi poslanec Jerman. Napitnica je sledila napitnici, vse je bilo židane volje.

Gospodu Žnideršiču se prav godi. Naj bi bil Slovenec ostal, kakor se je kazal iz začetka, pa bi bil še voljen. On je pa mislil, da ga mi kmetje volimo samo zavolj njegovih lepih oči, in da ga bomo še volili, če tudi jame vlačiti nemški ploh. V tem pa se je opeknel. Mi slovenski štajerci ne volimo nobenega, kdor ne brani slovenskih pravice. Iz nas se nobeden ne bo norčeval, če bi bil prav Brežiški župan. Če se pa gospod Žnideršič poboljša in nemškutarje popusti, potem ga bomo spet radi imeli, saj je v drugih rečeh pameten in spoštovan mož.

Iz Dunaja. (Obrtniški shod.) Pretečene praznike 6., 7. in 8. sept. zbrali so se na Dunaji odposlanci rokodelcev iz vseh krajev našega cesarstva. Posvetovali so se, kake postave bi bile

potrebne, da bi se ohranil stan malih rokodelcev, da bi rokodelcev ne zadušile popolnoma fabrike ali tovarne. Mali rokodelec, ki dela s svojimi rokami in mora svoje pomočnike plačati še precej dobro, ne more delati tako po ceni, kakor fabrikant, ki dela z mašinami in ki le slabo plačuje svoje delavce. Bogati judi, ki se rokodelstva nikoli niso učili, napravili so fabrike, kupili mašine in najeli delavce, ter začeli izdelavati po ceni blago, ki je bilo pa navadno slabejše, kakor ono rokodelcev. Liberalci pa so te ljudi podpirali na vso moč s postavami in drugimi pomočki. Večina ljudi pa gleda le na ceno, zato so fabrike zmirom bolj spodrivale male mojstre po deželi. Rokodelci začeli so klicati na pomoč, sedajna večina državnega zbora jih je uslišala in naredila novo obrtniško postavo. Po tej postavi sme le tisti biti rokodelski mojster in imeti pomočnike, kdor se je rokodelstva res izučil. Tudi ukazuje ta postava, naj se napravijo obrtne zadruga, to so družbe malih mojstrov, da bi si pomagali z združeno močjo. Pa že v enem letu se je pokazalo, da je obrtniška postava še vedno pomanjkljiva in da se tudi premlačno ali pa narobe izpeljuje. V mnogih krajih se še niso osnovale zadruge, ali pa so se stlačili vsake sorte rokodelci v eno zadrugo. Tudi so obrtniki sprevideli, da se ne iztrgajo iz klešč judovskih bogatinov, dokler se ne naredi postava, da smejo samo obrtniki prodajati obrtniške izdelke. Judje so se namreč polastili vse kupčije z obrtnimi izdelki. Oni so naredili iz nekdanjih mojstrov „sedeče pomočnike“ (ki doma sedé in delajo ne na svoj račun ampak na račun judovskega prekupeca). Tem dajo blaga, jim naročijo, kaj morajo izdelovati in jih plačajo od kosa. Plačajo jih pa prav slabo; judovski prekupeci pa imajo zveze po celem svetu, prodajajo blago prav dobro in delajo velike dobičke. Tisti, ki blago izdeluje, pa komaj živi. Največ take kupčije delajo judi s storjeno obleko in z marelami. Oni prodajo blago za milijone goldinarjev, pa ne plačajo nobenega krajearja davka. Kajti podjetnik kot veliki trgovec ne plača nič, saj se pri takih še ne ve, s čim in v koliki meri kupčujejo; njihovi delavci „sedeči pomočniki“ pa so tudi brez davka. Mali mojster, ki davek odrajtuje in svoje delavce bolje plačuje, pa tudi nema takih kupčijskih zvez, ne more potem več shajati, judovski prekupeci ga kar zadušijo. Pa ne samo kupčija z obleko in drugimi izdelki, tudi kupčija z živino in žitom je večidel v rokah judovskih prekupecev.

Da bi se temu storilo konec in da bi se pomagalo rokodelcem, zbrali so se letos vnovič obrtniki na Dunaji, izrekli svoje želje, in stavili svoje nasvete. Koj v začetku zborovanja se je pokazalo, da obrtniki poznajo svojega pravega nasprotnika. Na predlog urarja Buschenhagena se je namreč sklenilo, da se odpravijo iz sobe vsi tisti judovski časnikarji, ki se vedno norčujejo iz rokodelcev ter pobijajo njih terjatve. Predlog se je glasil v nemškem jeziku: „Die heutige Versammlung spricht über die corrupte Presse als Fälscherin der öffentlichen Meinung und weil sie Gegnerin jeder ehrlichen Arbeit ist, die vollste Verachtung aus. Weiters beschliesst die Versammlung, dass die Vertreter der „N. fr. Presse“, des „N. W. Tagblatt“, der „Deutschen Zeitung“, der „Vorstadt

Zeitung“, der „Ill. Wr. Extrablatt“, des „Fremdenblatt“ und der „W. Allg. Zeitung“ von den Verhandlungen des dritten österreichischen Gewerbetages ausgeschlossen werden.“ (Po slovensko se to pravi: „Tukaj zbrani rokodelci popolnoma zaničujemo tiste spridene časnike, ki pačijo voljo ljudstva in zatirajo vsako pošteno delo. Zato sklenemo, da se morajo odpraviti iz naše srede zastopniki tistih časnikov, namreč „N. fr. Presse“, „Wiener Tagblatt“, „Deutsche Zeitung“ itd.) Z zobmi škripaje zapustili so po potem judovski časnikarji dvorano. Potem se je začelo posvetovanje. Pričujoč je bil vladni odposlanec, ministerski svetovalec dr. Hasenörl.

Löblich iz Dunaja je tožil, da politični uradniki ne skrbijo, da se izpelje obrtniška postava, da ne skrbijo, da se napravijo zadruge; da krošnjarjem dovolijo, prodajati vsakovrstno blago, kar se ne vjema s postavo Iza barantavce (krošnjarje). Tožil je, da mnogi obrtniki še niso sprejeti med rokodelce.

Kohl iz Opave je rekel, da bi se morali tudi fabrikanti izkazati s pričbo, da so se svoje obrtnije res naučili.

Bilek iz Solnograda pravi, da bi nobeden ne smel postati mojster, kdor ni napravil preskušnje za mojstra.

Več govornikov govori potem za to, naj bi se naredila postava, da bi smeli le rokodelci prodajati svoje izdelke, ne pa prekupci. Mnogi judovski prekupci so se urinili med ljudstvo in med rokodelce; oni od rokodelcev blago prav po ceni kupujejo in ga potem drago prodajajo. Prekupec obogati, rokodelec mora pa stradati. Tudi so se izrekli za to, naj bi vsi pomočniki delali pri mojstru v delavnici, kakor nekdanj, ne pa doma.

Zastran hišne obrtnije po revnih krajih je Löblich zato, naj bi se dovolila, pa le tako, da bi ljudje delali na svojo roko, ne pa za prekupe in špekulante.

Drugi govorniki se izrečejo, da obrtniške šole niso za nič, če nima praktičnega poduka.

Sokor iz Neunkirchna pravi, da je tam v fabriki 40 učencev, pa da se ne naučijo ničesar. Na to se izreče Löblich za to, da bi smeli učence imeti le taki fabrikanti, ki so se svoje obrtnije res naučili.

Dunstätter iz Dunaja pravi, da bi se morala prepovedati razvada, da imajo nekteri mojstri preveč učencev, kateri jim zastonj delajo. On misli, da bi morale zadruge določiti, koliko učencev sme kak mojster imeti.

Huber iz Dunaja pravi, da je mladina vedno bolj razposajena, popačenost ljudstva vedno hujša. Zato naj bi se vnovič upeljale nedeljske šole za učence, v katerih bi se podučevali v krščanskem nauku.

Schneider iz Dunaja pravi, naj bi se v fabrikah ne delalo delj časa, ko po deset ur na dan.

Zbor obrtnikov (rokodelcev) se je nadalje izrekel zoper to, da se po kaznilnicah izdelujejo obrtniški izdelki, in vladi nasvetoval, naj to delo odpravi. Tudi se je vlada naprosila, naj volilni red za obrtne in kupčijske zbornice tako prenapredi, da zadobijo v njih obrtniki večino in prvo besedo.

Kaj dela politika.

Zelo imenitno je to, da so se v Skjernjevicah na Poljskem zbrali v posvetovanje trije cesarji, naš, Rus in Prus (nemški cesar). O čem je bil pogovor, tega ne ve nobena živa duša. Da so bile pa zelo imenitne reči, sklepamo lahko tudi iz tega, ker so bili pričujoči prvi ministri teh treh cesarjev: grof Kalnoky, knez Bizmark in Giers. — Na Hrvaškem so imeli hud boj pri volitvah. V Jaski je prišlo do poboja, da so nekteri obležali mrtvi. Vladna stranka je sicer zmagala, pa le s pomočjo uradnikov in vsled hudega pritiska. Neodvisna narodna stranka je zgubila nekaj sedežev; Starčevićani pa so pridobili precej tal. Dežela se želi popolnem ločiti od Ogerske, zato je ljudstvo večinoma na strani Starčevića. — V českem deželnem zboru je stavil dr. Herbst predlog, naj bi se sodnije razdelile in omejile po narodnosti, da bi bile nekatere sodnije trdo nemške, druge trdo slovanske. To je resnica, da bi se potem ložej uradovalo, ker bi v slovanske sodnije ne smeli pošiljati uradnikov, ki nič slovansko ne znajo. Tako se koroškim Slovincem marsikje godi, da so priklenjeni k nemškim sodnijam in ne najdejo pravice v svojem jeziku, ker uradniki ne znajo slovensko. Ker je pa taka ločitev težavna, naj pa pri starem ostane; mi pa moramo tirjati, da morajo vsi uradniki v mešanih okrajih znati oba jezika. — V štajerskem deželnem zboru so slovenski poslanci prašali vlado, zakaj ne odpiše davka takim posestnikom, katerim je trtna uš pokončala vinograde.

V Ambergu na Nemškem napravili so katoličani velik shod. Windthorst, voditelj katoliške stranke, je rekel, da mora Bavarska dežela braniti nemške katolike. — Francozi se vojskujejo s Kitajci. Kristjani na Kitajskem so v veliki nevarnosti.

Gospodarske stvari.

Cena lesa bo morda padla.

Koroška dežela dobiva precej denarja za svoj les. Nekaj ga gre v Trst, od koder ga vozijo na Laško in Francozko; nekaj pa po Dravi na Ogersko, Hrvaško, Srbsko in Rumunsko. V te južno-slovanske kraje pride skoraj samo le koroško in štajersko lesovje. Na Koroškem je 520, na Štajerskem pa 1580 žag, in kar se našaga, gre vse v južne dežele. Naši lesni trgovini pa proti nevarnosti od Nemčije. Kako to? Nemška vlada (Bismark) dela na to, da bi Nemčija ne kupovala več lesa iz drugih dežel, ampak naj bi rabila le domači les za svoje potrebe. S tem hočejo nemškim posestnikom pomagati na noge, ker ti bodo zdaj svoj les toliko dražej prodajati zamogli. Državni zavodi so dobili že prepoved, da ne smejo več kupovati tujega lesa; sčasoma pa bodo najbrž nemško mejo čisto zaprli za tuji les. To bo pa hudo udarilo našo Galicijo (Poljsko), ki je največ svojega lesa izvažala na Nemško. Kaj pa zna priti iz tega? Poljaki bodo toraj zgubili veliko tistih dohodkov, ki so jih dobivali za lesovje. Nemška meja bo zaprta in pritisnili bodo s svojim lesom v južne, podonavske dežele. Koroški in štajerski lesni trgovci dobili

bodo tedaj hudega tekmeča ali konkurenta, in bati se je, da bi cena lesa močno padla.

Pa vendar ne obupajmo; odprla se je arelska železnica, obrne se morda reč takó, da pojde toliko več našega lesa na Francosko, in da tam pridobimo, kar bi vtegnili zgubiti v podonavskih deželah. Zahvalimo se tedaj sedajni vladi in konservativnim poslancem, da so nam postavili to potrebno železnico.

Zoper muhe.

Pravijo, da se muhe s tem preženejo, ako se po izbah pokadi s suhimi bučnimi peresi. Ta duh muhe kar zaduši. Tice se morajo pa prej iz sobe odnesti, ker bi jim škodovalo. Tudi človeka glava boli, če kmalo po prekajenji v tako izbo pride. Zato se morajo izbe po prekajenji z bučnim perjem odpreti in prezračiti. Da se table in zrkala (špigli) obvarujejo pred muhami, dobro jih je namazati z lorberjevim oljem ali pa s tako vodo, v kateri se je 4 do 5 dni česno namakalo.

Za poduk in kratek čas.

Labudska ali lavantinska dolina znana je po svetu kot biser in vrt Gorotana; in v resnici zasluži to ime. Najlepša je med Št. Pavlom in Volšberkom. Od tam proti severu pa se jame ožiti, da je slednjič le še ozek jarek, po katerem se Labudnica (Laba) siloma rije. Od treh strani obdana je dolina z gorami, med katerimi so najviše Korská planina na štajerski meji in Svinčena planina na zapadu. Tako je dolina zaprta proti mrzlim vetrovom in odprta le proti jugu, torej je lega jako ugodna, vreme lepo in primeroma gorko, da zamore dozoreti žlahtno sadje, po katerem je labudska dolina na glasu.

Lep razgled je iz Korske planine, pa pot do nje vrha je dolga in težavna. Popotniki lazijo rajši na drugo, nižjo goro, ki ponuja pa tudi lep razgled, tako da so jo nazvali „non plus ultra“. Pot na ta hrib drži mimo staroslavne opatije Št. Pavelske, polagoma navkreber po senčnatih gozdih. Pride se mimo razvalin nekdanjega grada Rabenstein. Še tri četrтинke ure je potem treba dobro stopati, da se pride na vrhunec. Mali trud se poplača s prekrasnim razgledom.

Proti jugu razprostira se zemlja slovenska v divni lepoti. Razgled opomnil me je na pesnikove besede:

„Zemlji slovenski enake ne vem.“

Globoko pod menoj teče dereča Drava. Vidim vas pri vasi, cerkev pri cerkvi, krasne doline, ki jih je pridni slovenski oratar spremenil v raj. V daljavi se dvigajo proti nebu mogočni vrhovi Karavank na meji med Kranjsko in Koroško, med Koroško in Štajersko. Tukaj pod nogami prelepo, rodovitno polje, tam mogočni snežniki, — kako lepa si zemlja slovenska! In vendar ni srečen slovenski rod, ki tukaj prebiva otožne misli se polastijo polagoma moje duše. Spomnim se pesnikovih besed:

„Na teh (trumah) ni srebra ne zlatá,

In blesk jim je neznan,

Na licih tožnih se pozna

Le sled solzá in ran

Dolenjski

Smešničar.

Pred več leti prinesel je ogerski Slovenec iz bližnje Canjkove v Radgono brezove metle na prodaj. Kako pa se začudi, da blizu njega tudi drug prekmurški Slovenec metle prodaja in po 1 kr. ceneje. „Oho, mužek!“ pravi ta, kako pa vi prodajate mekle po 3 kr., ker je jaz ne murem drugače, kakor po 4 kr., čeravno meklenje ukradem.“ „No“, pravi uni: če kradete vi meklenje, kradem pa jaz narejene mekle.“ Št. K.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Svitli cesar so podarili 300 gld. občini Steinfeld za šolo; nadalje 200 gld. občini Lienberg za cerkev in drugih 200 gld. fari Zabrdeci za cerkev in farovž. — Deželni zbor se je pričel. Med predlogi, o katerih bo sklepal, se nahajajo na pr.: zidanje kamnitega mostu čez potok Humnik pri Bilčovsu; uravnanje Krke pred Grabštanjem; uravnanje Bistrice; ceste na južnih bregovih Osojskega in Vrbskega jezera; predlog, da bi se Javorska cesta sprejela med deželne ceste; cestne stavbe pri Zilski Bistrici; kako stoji uravnanje Zile; nakup zemljišča okoli vojvodskega stola; o kanalu med Celovcem in jezerom; o znižanji Vrbskega jezera; o podaljšanji Rudolfove železnice do Trsta; o čebelarskem redu itd. — 14. t. m. se je blagoslovila prenovljena cerkev Elizabetin v Celovcu. — V Beljaku so imeli veliko „turnarsko — nemško“ veselico. — Za nemški šulferajn so napravili veselico pri Št. Jurji nad Celovcem. Denar dajali so le meščani, kmetje so samo gledat prišli tisto komedijo. — Dobili smo dva nova lista, oba nemško-konservativna: „Kärntner Volksblatt“ in „Kärntner Landbote“. Prvi bo izhajal enkrat na teden, drugi pa dvakrat v mesecu. Tiskata se v Mohorjevi tiskarni. Takim, ki nemško znajo, ju priporočamo. — Naš mestni zbor bo spet 100.000 gld. na posodo vzel; to bo pa vse še premalo, ker hočejo zidati novo gimnazijo in novo klavnico. — Blaznih ljudi je zmirom več; zato hočejo razširiti Celovško norišnico. — Strela je vdarila v grad na Goričici pri jezeru; škode pa ni naredila. — V prerovu pri Trbižu je konec storil neki delavec, ki je domu hodé izvolil to krajšo pot, pa ga je vlak povozil. — Neki potepuh je hlapec Kavla blizu Celovca na tla vrgel, mu denar vzel in zbežal. Ropa sumljiv je hlapec Janez Schindler, kterega so že prijeli. — Otroka v postelji stlačila je Marija Šajk v Svečah. — Iz Borovelj nam nekdo toži, da je tamošnja davkarija od njega dvakrat tirjala vojaško takso. Ko se je pritožil, so bili pa še hudi nad njim. — Pri Strugerjih v Plajberžki fari je kmet Štornik nekega soseda v roko strelil. Ranjenega so odpeljali v Celovško bolnišnico, Štornika pa k sodnji v Borovlje. — Luteransko društvo „Gustav Adolf-Verein“ je dalo luteranski občini v Višprijah v Zilski dolini 17.325 mark podpore. Timeo Danaos — V Št. Lambertu pri Važenbergu je bil hud pretep. Eden je za ranami umrl. Dopis prihodnjič.

Na Kranjskem. „Molitvenik za dijake“ se imenujejo nove, prav lepe molitvene bukve, ki jih je za študente spisal Čeh A. Mužik, na slovenski

jezik preložil pa g. F. Marešič, kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano. Knjižica ima prav lepe, latinske in slovenske molitve in pobožne pesmice. Lepo vezana velja 1 gold. 10 kr. Natisnila se je v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani, in tam se tudi prodaja. Priporočamo jo posebno slovenskim študentom. — Nekaj v Ljubljani zaprtih prekuceje obdolženih so izpustili. — Vipavska čitalnica je praznovala 8. t. m. svojo dvajsetletnico. — Pod Šmarno goro razsaja šnops in liberalizem. Pijani potepuhi so britko martro na tla vrgli in razbili. Na Šmarni gori so napadli in pretepli učitelja, ko je hotel orgljati. Postava zoper špirit je res nujno potrebna! — Obesil se je blizo Jarš poštni sluga Dunda iz Ljubljane. Bil je oče 3 otrok. — V Šmartnu pri Litiji ste bili 15. t. m. dve zlati poroki. — Gospod Miha Vošnjak vabi slovenske rodoljube na dan 5. oktobra v ljubljansko čitalnico na posvetovanje zavolj slovenskih posojilnic. — V ljubljanskih šolah je samo 89 nemških otrok zraven 1462 slovenskih. Vendar je dal deželni šolski svet povelje, da se ima od 3. leta naprej vse po nemško poučevati. Tako se plačujejo slovenski poslanci za to, da vlado podpirajo!

* (Banka „Slavija“) sklenila je v mesecih april, maj in junij t. l. 21.225 novih zavarovanj za 19.960.619 gld. 22 kr., kapitala ter je zato prejela 526.871 gld. 71 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačala je v teh mesecih 157.614 gld. 52 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je v tem času naloženih 269.332 gld. 13 kr., na zemljišča posojenih pa 555.934 gold. 27 kr. Gasilne brigadnice dobilo je sedem občin. — Od 1. januarja do 30. junija t. l. bilo je sklenenih 31.098 novih zavarovanj za 31.651.547 gld. ter se je uplačalo zavarovalnine in pristojbin 891.851 gold. 76 kr., izplačalo pa za škode 259.934 gld. 63 kr. — Samoupravna društva za zavarovanje pokojnin postajajo od dne do dne bolj priljubljena. Dokaz temu je, da štejejo do konca julija 1884 že 1082 členov, ki so skupno zavarovali 150.623 gold. 80 kr. pokojnin in zato obvezali se uplačati 622.443 gld. 14 kr. ulog Tudi zastopniški pokojninski fond se izdatno množi, kajti koncem junija t. j. imel je že 43.835 gld. 58 kr. premoženja. — Konečno naj omenim še glede zavarovanja življenja nekaterih važnih sprememb, o katerih nam poroča glavni ravnateljstvo banke „Slavije.“ Od sedaj naprej bodo se namreč vsem onim za slučaj smrti ali doživetja zavarovanim članom, katerih zavarovalne pogodbe so bile vsaj tri leta že v veljavi, koncem vsakega leta izdajale posebne listine, iz katerih bodo je razvidne vrednosti zavarovalnih pogodb, ko bi se ponehala plačevati zavarovalnina, ali pa, ko bi eden ali drugi hotel svojo polico banki nazaj prodati. Dalje ostanejo police, ako se je na nje plačevalo vsaj pet let in ako zavarovani kapital ne presega 5000 gld., v popolnej veljavi tudi tedaj, ko bi se zavarovanec sam umoril. — Poslednja prememba pravil je, pač znamenje našega „prosvetljene“ veka, in pa menda tudi posledica angleške konkurence; prva pa bode vsekakor jako ugajala vsem zavarovalcem, ker bodo tako vedno vedeli, koliko so njihove zavarovalne pogodbe vredne tudi tedaj, ko bi prenehali uplačevati pogojene premije.

* (Krasna slika Josipa Jurija Strosmajerja), 50 cm. visoka in 33 cm. široka izšla je

ravnokar in se dobiva pri upravništvu „Slovanovem“ po 50 kr., po pošti pa po 56 kr. Kdor naroči deset iztisov, dobi najjastega po vrhu. — Brez slike velikega tega rodoljuba in mecena jugoslovanskega in prvega govornika krščanstva ne imela bi biti nobena rodoljubna slovenska hiša; zato se nadejamo, da bode slovensko občinstvo si jo naročalo prav pridno.

Na Štajerskem. Lesni trgovci so imeli shod v Mariboru. Naredili so medsebojno zvezo in sklenili delati na to, da se vozina na železnicah zniža. — Jabelka se plačujejo na Štajerskem po 12—14 gld. štertinkak. Za pridne sadjerejce se ponuja lep denar. — Ob Savi imajo letos jako lepe češplje.

Na Primorskem. Koperski posojilnici je banka „Slavija“ posodila 10.000 gold. Slava! — Bogoslovje oo. frančiškanov se preseli iz Gorice v Kamnik. — Lepa veselica je bila v Dekani 14. t. m., ko so tam odprli čitalnico. — Znani rodoljub g. Ivan Valencič izvoljen je za predsednika tržaškemu sokolu. Živio! — V Šrebeljah se je ustanovilo bralno društvo. — „Slovenski delavec“ se imenuje list, ki začne ta mesec izhajati v Trstu.

— Č. g. Miha Debeljak postal je kanonik Tržaški. Druge avstrijske dežele: Na Dunaji so zasačili skrivno tiskarno anarhistov (puntarjev). — V Bosni so obesili tri ljudi, ki so roparje skrivali in jim dajali potuho. V Olomuško bogoslovje se je oglasilo letos toliko bogoslovcev, da jih bodo komaj polovico sprejeti zamogli. Srečna škofija. — V mestu Steyer v gorenji Avstriji je lepa razstava električnih strojev, domačih izdelkov in stariških ostankov. Morda prinesemo obširnejši popis.

Tu je dežele. V Bruselji na Belgiškem so liberalni divjaki napadli katoličane in jih mnogo ranili. Zdaj je preiskava. — Po Laškem še zmirom kolera hudo razsaja. V mestu Neapolji jih je mrlo vsak dan po 300 ljudi za kolero. — V Upstedtu na Hanoveranskem je strela na enkrat ubila dvanajst vojakov.

Drobtince. Kako so včasih kaznovali take ljudi, ki so jestvine kvarili. V naših časih živi svet na goljufiji. V vino, pivo, moko, zaseko, mleko, puter, maslo in ne vemo kam še primešajo ljudje radi druge, včasih celo škodljive reči. Tudi goljufajo pri meri in vagi, ako le morejo. Ta razvada se širi tem bolj, ker se taki ljudje premalo ali celo nič ne kaznujejo. Včasih so pa take sleparje hudo kaznovali. V zapisnikih mesta Norimberka se bere, da sta bila l. 1456 dva meščana živa v ogenj vržena, ker sta ponarejala žafran; branjevko pa, ki je to blago prodajala, so živo pokopali. L. 1459 so nekemu meščanu odrezali obe ušesi, ker je vodo med vino mešal. L. 1464 so neko branjevko živo pokopali zraven vislie (gavg), ker je imela goljufno vago. — Tat v mrtvaški trugi. V Meksiki se je neki tat mrtvega naredil, da so ga v trugo položili in po tamošnji navadi še po noči v cerkev nesli. Tam je zlezal iz truge in začel krasti. Iz zaprte cerkve pa ni mogel. Mislil pa je, skriti se, da bi čez dan ljudje v cerkev prišli in bi on lahko zbežal. Gosp. župnik pa je prišel že na vse zgodaj v cerkev in je tatu zasačil še pri kraji. Tat pa je hitro zbežal in se spet zaprl v mrtvaško trugo, tako da župnik tega niti zapazil ni. Dolgo je tatu

iskal, nazadnje je pa vendar odprl tudi trugo in je prijel tatu, ki je imel pri sebi mnogo nakradenih dragocenosti. — Koliko je v Avstriji konj. V Avstriji brez Ogorske in Hrvaške je 1.463.282 konj. Od teh jih je polovica v Galiciji, namreč 735.262, na Moravskem 122.858, na Češkem 197.602, v doljni Avstriji 106.625, v gornji Avstriji 56.758 na Štajerskem 61.338, na Koroškem 24.862, na Kranjskem 21.975, v Šleziji 25.378, v Bukovini 52.745, v Dalmaciji 20.256, na Tirolskem 14.307, na Solnograškem 11.050. — Upor v zaporu. V Alkali blizu Madrida, kjer je zavod za kaznjene ženske, nastal je upor, kateri ne bode minil brez prelivanja krvi. Uzrok je temu to, ker so se v vodstvu zgodile premembe, ki niso ženskam po godu. V vodstvo so bili namreč poklicani nekateri možje, kateri bodo manjše obroke delili zaprtim ženskam, in zato se je spuntalo vseh 923 žensk, ki so v tem zavodu. Izbrale so si izmed svoje srede voditeljico z neomejeno oblastjo ter vojake, stražnike in usmiljene sestre kar izgnale iz zavoda, potem pa so zaprle velika vrata, da ne more nihče k njim. Toda vojaki jih bodo zdaj oblegali; da bi jih prevarili, planili bodo na vrata, pionirji pa bodo na drugem mestu podkopali zid, kjer jih bodo napadli nenadoma. Še omeniti ni potreba da vojaki streljajo brez patronov. — Vlak po muhah vstavljen. Iz države Illinois v severni Ameriki se poroča, da je prišlo nekega večera na železnični most toliko takozvanih mormonskih muh, da se je moral vlak vstaviti. Bilo jih je dva čevlja na visoko in privabila jih je luč k lokomotivi. Še le ko so muhe pometali z lopatami z mosta, mogel je vlak dalje. — Dobra je ta! Nekdo išče stanovanja in pride v hišo, kjer vidi zunaj listek. „Ali imate kaj otrok?“ — vpraša gospodar. „Ne, nimam jih“ pravi gostač. „To je dobro, kajti družinam z otroci ne oddajam stanovanja.“ — „Ali imate pri vas kaj otrok?“ vpraša gostač gospodarja. „Da imam štiri!“ — „Žal mi je pravi gostač, kjer imajo otroke, ne jemljem stanovanja. Z Bogom.“

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. kanonik Jur Schelander imenovani so vodjem duhovnega semenišča. — Č. g. župnik Josip Fric v Šmohoru postali so dekan in škofijski svetovalec. — Nove sv. meše obhajali č. g. Pazdera v Doberli vesi, č. g. Markovič pri D. M. na Zili, č. g. Vaniček na Češkem, in č. g. O. Veremund Pacher v Št. Vidu.

Jožef Mišic puškar v Borovljah (Ferlach, Kärnten) Naznanja vsem lovcem in strelcem po Slovenskem, da izdeluje in prodaja vsakovrstne puške, vse dobro preiskušene, po nizkih cenah.

Hiša na prodaj na živinskem trgu, s fužino in mlinom na dva para kamnov, dve izbi in dve obokane (velbane) kleti, vse pod eno streho, pripravno tudi za štacuno in za vsako rokodelstvo, tudi nekoliko zemljišča, je v Železni Kapli. Več pové And. Gašperin v Železni Kapli.

„Črni orel.“ Slovenci, ki pridete v Celovec, pojdite v gostilnico „pri črnem orlu“ (schwarzen Adler). Tam dobite dobro jed in pijačo, in tudi lahko čez noč ostanete za majhne krajearje. Kdor s konjem pride, imajo tudi hlev. Ljudje so prav prijazni; gospodar in hlapec znata oba slovensko.

Loterijske srečke

od 20. septembra.

Gradec	61	65	85	71	18
Dunaj	67	82	80	71	33

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velkovec		Žel. Kaplja.		Wolsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica . . .	3 40	3 25	3 55	3 66	3 94	3 70	3 60	3 66								
Rž . . .	2 90	2 80	3 15	3 5	2 72	3 25	3 10	3 3								
Ječmen . . .	2 48	2 55	2 60	2 74	—	2 50	2 70	2 44								
Ajda . . .	2 92	—	2 90	3 5	—	—	2 80	2 84								
Oves . . .	1 44	1 60	1 55	1 52	1 52	1 45	1 80	1 50								
Proso . . .	—	—	3 20	—	—	—	—	—								
Pšeno . . .	5 27	—	5 10	5 36	—	—	5 40	5 38								
Turšica . . .	2 85	3 50	2 75	3 29	—	2 75	3	2 94								
Grah . . .	4 27	—	—	—	—	—	—	—								
Leča . . .	3 35	—	—	—	—	—	—	—								3
Bob . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel . . .	—	—	—	—	5	—	—	—								
" rudeč . . .	—	—	—	—	4	—	—	—								

Na birne se plača v Celovci pšenica po 5 gl. 44 kr., ječmen 3 gld. 98 kr., rž 4 gld. 64 kr., ajda 4 gld. 67 kr., oves 2 gld. 30 kr., pšeno (kaša) 8 gld. 40 kr., turšica 4 gld. 56 kr., grah 6 gld. 83 kr., leča 5 gld. 36 kr. Žitne cene so toraj nekoliko poskočile. Maslo in puter sta po goldinarju kilo, špeh frišen 76 kr., prekajen 84 kr., mast 72 do 88 kr. Slama je po 1 gld. 25 kr. do 1 gld. 50 kr., seno po 1 gld. 50 kr., do 2 gld. 100 kil. Drva so mehka po 90 kr., trda po 1 gld. 10 kr. do 1 gld. 20 kr., kvadratni meter.

V tretjič pridejo na dražbo:

29. sept. Wasenmeistrova kmetija v Andersdorfu, cenjena 2437 gld. pri okr. sodn. v Št. Pavlu.

29. sept. Prostovoljna dražba Steinbruckerjeve kmetije z mlinom in žago v Himmelbergu, cenjena 5500 gld., pri okr. sodnji v Trgu.

1. okt. Holzbauerjeva kmetija v Šmartnu, pri okr. sod. v Št. Pavlu.

Živinski sejmi na Koroškem meseca oktobra.

2. okt. v Celovcu (za konje); 4. v Trebižu; 6. v Malestičah, Čajni, Grebinji in v Kampu pri Volšberku; 7. v Kotu (Winklern); 9. v zgornjem Dravbregu; 10. v Hüttenbergu; 11. na Brdu pri Šmohoru; 13. v Kočanah, v Zabrdu, v nemški Kapli, Sovodnji in v Kotarčah; 21. v Črni; 24. v Liesingu; 27. v Celovcu; 28. v Kapli, Šmohoru, Sachsenburgu, Spitalleinu, Brežah, Št. Lenartu v labudski dolini, v Wietingu; 31. v Gradecu (Grades.)